

Košice, 11. október 2023

TLAČOVÁ SPRÁVA

Lekárska fakulta UPJŠ v Košiciach dnes oslavuje 75. výročie svojho založenia

História košickej lekárskej fakulty sa začala písať v roku 1948. Vznik lekárskej fakulty v metropole východného Slovenska v povojnovom období bol reakciou na vtedajší nedostatok lekárov v tomto regióne. Založenie lekárskej fakulty predstavovalo nielen moderné začiatky vzdelávania lekárov v tejto oblasti, ale aj rozvoj vysokého školstva v tomto regióne. Medzi kľúčové dátumy patria tieto:

Desiateho mája 1948 predložil riaditeľ košickej štátnej nemocnice profesor Ján Kňazovický dekanátu Lekárskej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave návrh na otvorenie jej pobočky v Košiciach a 20. júla bol prijatý zákon zakladajúci zriadenie košickej pobočky. Následne 9. augusta vznikol Úrad dekanstva na Šrobárovej ulici vedený prof. MUDr. Jánom Kňazovickým. Prvé zasadnutie pedagogického zboru sa konalo v dňoch 14.–16. septembra 1948 za účasti predstaviteľov materskej fakulty a mesta Košíc a 1. októbra sa konal zápis prvých 32 poslucháčov. Devätnásteho októbra zaznela v Košiciach prvá prednáška, ktorú predniesol gynekológ a pôrodník profesor Teodor Schwarz. Slávnostné otvorenie fakulty sa konalo 29. januára 1949 v budove košického divadla a prví absolventi košickej pobočky lekárskej fakulty zaradení z materskej bratislavskej fakulty do najvyššieho ročníka promovali už v roku 1950. *Viac o histórii UPJŠ LF: <https://www.upjs.sk/lekarska-fakulta/fakulta/historia-fakulty/>*

Foto 1: Slávnostné otvorenie LF v košickom divadle

Foto 2, 3: Dobové fotografie zachytávajúce začiatky výučby

Ako vníma Lekársku fakultu UPJŠ v Košiciach v kontexte jej 75-ročnej histórie dekan prof. MUDr. Peter Jarčuška?

„O vznik pobočky Lekárskej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave sa v roku 1948 významnou mierou zasadil vynikajúci chirurg a vtedajší riaditeľ Štátnej nemocnice v Košiciach prof. MUD. Ján Kňazovický, ktorý sa následne stal aj prvým dekanom fakulty. Fakulta pôsobila najprv v komplexe historických budov na Šrobárovej ulici a časť pracovísk bola situovaná v nemocnici na Rastislavovej ulici. Po vybudovaní nového nemocničného komplexu na Triede SNP sa fakulta v osemdesiatych rokoch presťahovala

do novej budovy teoretických ústavov, kde sa vďaka úzkemu prepojeniu s nemocnicou vytvorili dobré podmienky pre pregraduálnu a postgraduálnu výchovu lekárov a vedecký výskum. Negatívom bolo, že budovu budova patrila fakultnej a neskôr univerzitnej nemocnici, ktorá do tohto objektu neinvestovala a budovu previedla na univerzitu až v roku 2010 bez predchádzajúcich väčších investícií do jej obnovy hovorí dekan Lekárskej fakulty UPJŠ prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD.

Za kľúčový míľnik dekan UPJŠ LF považuje rok 1989, kedy sa zaviedli demokratické princípy výučby, vznikol akademický senát a bola prijatá demokratická voľba dekana. Ďalším pozitívom bolo otvorenie sa svetu a začatie výučby zahraničných študentov v akademickom roku 1992/1993.

Naopak, nepriaznivou súčasťou histórie fakulty bolo vypovedanie zmluvy o zriadení výučbovej základne zo strany nášho najvýznamnejšieho partnera, univerzitnej nemocnice, zhruba pred desiatimi rokmi a následnú nutnosť podpísania zmluvy s negatívnym dopadom na lekársku fakultu. Išlo o zrušenie niektorých klinických pracovísk, oklieštenie právomocí prednostom klinik a zhoršenie podmienok pre pedagogických pracovníkov na klinikách s negatívnym dopadom na vedecko-výskumnú činnosť počas nasledujúcich rokov, pričom k uspokojivej úprave zmluvy došlo až v roku 2018.

„Posledné roky môžem hodnotiť veľmi kladne, pretože sa k nim viaže rozvoj fakulty po rôznych stránkach. V oblasti vedy nám pribudlo Centrum klinického a predklinického výskumu MEDIPARK vybudované v rámci univerzitného vedeckého parku, ktoré prešlo pod našu správu. Z našej iniciatívy sme vytvorili národný uzol v rámci medzinárodnej vedeckej infraštruktúry ECRIN – Slovacin, ktorého cieľom je národná aj medzinárodná spolupráca v rámci klinického výskumu a realizácia multicentrických akademických klinických štúdií v Slovenskej republike. Aktuálne riešime zhruba sto vedeckých projektov v rôznych grantových schémach a sme riešiteľmi 6 projektov rámci programu Horizont 2020 a Horizont Európa.

Oblasť pedagogiky sa nám podarilo výrazne posunúť vďaka vybudovaniu Centra simulátorovej a virtuálnej medicíny v roku 2021 z vlastných zdrojov fakulty v objeme takmer 3 milióny eur, ktoré významne prispelo k skvalitneniu pedagogického procesu a rozšírilo a zatriktívnilo možnosti predklinickej a klinickej výučby. Taktiež umožňuje modernú praktickú výučbu bez zaťaženia pacienta - desiatky špecializovaných simulátorov poskytuje študentom možnosti bez obmedzení trénovať rôzne ošetrovateľské techniky, resuscitáciu pacienta, šitie rán, laparoskopické operácie a iné zdravotnícke úkony.

V neposlednom rade je treba spomenúť aj kompletne nové opláštenie našej budovy, ktoré sa podpísalo nielen pod jej estetický nový dizajn, ale výrazne tiež znížilo energetické nároky. Rekonštrukcia bola rozdelená na viacero etáp a hradená prevažne z našich vlastných zdrojov, pričom naša celková investícia do rekonštrukcie plášť a budovy predstavovala viac ako 5 miliónov eur. Z vlastných zdrojov sme financovali aj rekonštrukciu viacerých interiérov, napríklad naša aula získala veľmi reprezentatívny charakter, zrekonštruovali sme viaceré posluchárne a ďalšie priestory. Nasledovať budú aj ďalšie rekonštrukcie vnútri našej štyridsať ročnej budovy, napríklad je nutná výmena rozvodov vody a elektriny – čo bude závisieť od našich finančných možností. Takéto veľké investície sú možné iba vďaka našim príjmom za výučbu študentov v anglickom jazyku, ktorých počet v posledných rokoch výrazne vzrástol, za čím je treba vidieť množstvo práce našich pedagógov. Začatie výučby v anglickom jazyku v deväťdesiatich rokoch preto bolo,

samozrejme, takisto veľkým milníkom v našej histórii, vďaka ktorému sme sa otvorili svetu, prispelo to k nášmu vyššiemu hodnoteniu v rankingoch - a v neposlednom rade nám to umožňuje investovať do rozvoja fakulty,“ zdôrazňuje prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD.

Za 75 rokov sa Lekárska fakulta UPJŠ stala podľa dekana Petra Jarčušku veľmi dobrou značkou a pri hodnotení slovenských fakúlt sa vo všeobecnosti umiestňuje na popredných miestach rebríčka bez ohľadu na zameranie štúdia. *„Považujem preto našu fakultu za kvalitnú a životaschopnú inštitúciu, ktorá poskytla vzdelanie už 17-tisíc absolventom, ktorí boli a sú žiadaní na pracovnom trhu vo svojom odbore na Slovensku, aj v zahraničí,*“ podotýka dekan profesor Peter Jarčuška, ktorý so svojim tímom spolupracovníkov pracuje na ďalšom rozvoji fakulty.

„Naša lekárska fakulta má vytvorené veľmi dobré predpoklady pre výchovu kvalitných lekárov a iných zdravotníckych pracovníkov, aj rozvoj vedeckého medicínskeho poznania. Máme veľký potenciál pedagogických a vedeckých pracovníkov, preto verím, že spoločnými silami túto inštitúciu posunieme o hodný krok dopredu. Zo strany vedenia fakulty pracujeme na skvalitnení našej vedecko-výskumnej činnosti a zvýšení grantovej úspešnosti, a samozrejme, že chceme napredovať aj v pedagogickej oblasti. Máme ambíciu rozšíriť naše Centrum simulátorovej a virtuálnej reality, čo bude kľúčové pre ďalšie skvalitnenie výučby. V oblasti pedagogiky by malo tiež v budúcnosti výrazne prospieť plánované otvorenie pobočky našej Lekárskej fakulty v Prahe,“ dodáva prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD.

Lekárska fakulta UPJŠ v Košiciach v číslach:

- * Za 75 rokov existencie UPJŠ LF slávnostne spromovalo už jej **takmer 17-tisíc úspešných absolventov**, ktorí vykonávajú zodpovedné povolanie lekára a zubného lekára (*máme celkovo 11.767 absolventov VŠEOBECNÉHO LEKÁRSTVA a GENERAL MEDICINE / 2.638 absolventov ZUBNÉHO LEKÁRSTVA a DENTAL MEDICINE*), alebo pôsobia ako sestry, fyzioterapeuti, verejní zdravotníci či pracovníci laboratórií.
- * V akademickom roku 2023/24 na UPJŠ LF študuje **takmer 3,5-tisíc študentov I. a II. stupňa denného štúdia v 8 študijných programoch**: Ide o **doktorské ŠP** •VŠEOBECNÉ LEKÁRSTVO v slovenskom a anglickom jazyku, •ZUBNÉ LEKÁRSTVO v slovenskom a anglickom jazyku a **bakalárske/magisterské ŠP** •OŠETROVATELSTVO, •FYZIOTERAPIA, •VEREJNÉ ZDRAVOTNÍCTVO a •LABORATÓRNE VYŠETROVACIE METÓDY v slovenskom jazyku.
- * Vyše 1300 študentov študuje medicínu v anglickom jazyku - medici z vyše 50 krajín sveta výrazne prispievajú k rozvoju fakulty, univerzity a celého mesta Košice.
- * V rámci III. stupňa vysokoškolského štúdia študuje na UPJŠ LF **190 doktorandov** v 11 študijných programoch v dennej a externej forme.
- * **Vyššie 1500 lekárov a sestier je zaradených v špecializačnej a certifikačnej príprave** v štyroch desiatkach programov.
- * Aktuálne riešime stovku vedeckých projektov v rôznych grantových schémach a sme riešiteľmi **6 projektov rámci programu Horizont 2020 a Horizont Európa**, pričom motivujeme aj našich študentov, aby sa zapájali do vedecko-výskumnej činnosti.
- * **Zastrešujeme národnú výskumnú infraštruktúru SLOVACRIN** a realizujeme multicentrické akademické klinické štúdie v Slovenskej republike
- * **Vybudovali sme špičkové Centrum simulátorovej a virtuálnej medicíny** v hodnote takmer 3 milióny eur, ktoré má k dispozícii modernú virtuálnu učebňu anatómie, virtuálnu operačnú sálu a vyše 30 špičkových simulátorov na výučbu teoretických aj klinických predmetov, ktoré umožňuje modernú praktickú výučbu bez zaťaženia pacienta a významne skvalitnilo pedagogický proces rozšírením možností predklinickej a klinickej výučby.
- * *Viac: <https://www.upjs.sk/lekaraska-fakulta/fakulta/vseobecne-informacie/>*

**RNDr. Jaroslava Oravcová, PhD.,
PR manažérka**